

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK *

Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošli:
za celo leto K 40.—
za polleta K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 R.
Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon št. 50.

Navdušenje v Parizu radi podpisa miru.

Italija išče sporazuma z Jugoslovani?

LDU Pariz, 26. junija. (ČTU) Kljub splošnemu navdušenju, ki vlada v Parizu zaradi podpisa miru z Nemčijo, so vzbudile največjo pozornost zvečer po mestu razširjene govoriče, da namerava italijanska vlada svojo vna-

njo politiko naravnati v povsem drugačno smer. Govori se, da išče Italija sporazuma z Jugoslovani, da namerava uvesti obsežne socialne reforme in da stremi za prijateljskim razmerjem z Nemčijo.

Ententa naj bi zasedla Celovec in Maribor.

Pobožne nemške želje.

LDU Dunaj, 25. junija. (ČTU) »Neue Freie Presse« piše: Kakor javlja »Grazer Volksblatt«, je korak, ki sta ga pred nedavnim časom nemškoštajerska poslanca Fischer in dr. Gimpl podvzela pri nemško-avstrijskem državnem podtajniku Pflüglu glede ureditve nemškoštajerske meje, imel

ta uspeh, da se je državni urad za zunanje stvari obrnil na neko nevtralno silo s prošnjo, naj pri ententi izposluje čimprejšnjo ureditev meja. Hkrati je urad zaprosil, naj bi Maribor in Celovec do dokončne ureditve meja zasedla ententne čete.

Italijani hočejo zasesti Celovec?

»Agramer Tagblatt« poroča iz Bukarešte 22. t. m.: Dunajski dopisnik »Adeverul«, Bacher, poroča svojemu listu: Kot koncentracijsko mesto italijanskih čet je določen Št. Vid. Mesto je polno beguncev iz ozemlja, ki so ga zasedli Jugoslovani. Železniški promet med Št. Vidom in Celovcem je prekinjen. Beljak izgleda že nekaj dni kakor italijansko tabo-

rišče. Italijani se pomikajo naprej v popolnem redu. 10.000 mož njihovih čet je poverjenih (?), da zasedejo celovško kotlino. Ako bi jugoslovanske čete bombardirale Celovec, bi bila za odgovor bombardirana Ljubljana (!). Jugoslovansko poveljništvo pa je bilo o tem pravočasno obveščeno. (Op. ur.: To vst prinašamo le kot kurioznost.)

General Segre zapustil Celovec.

LDU Dunaj, 25. junija. (ČTU) Korespondenca Herzog javlja, da se je italijanski general Segre danes iz Celovca vrnil na Dunaj. Korespondenca pripominja, da

je odhod generala Segreja iz Celovca nemara v zvezi z načrtom, po katerem naj bi jugoslovanske čete Celovec zapustile.

Mir z Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo še le čez nekaj mesecev.

LDU Dunaj, 25. junija. (ČTU) »Wiener Allgemeine Zeitung« poroča iz Berlina: Clemenceau je izjavil, da je splošna demobilizacija za sedaj nemogoča. Obrenskih čet ne kaže

poslati domov. Podpis miru z Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo da bo mogoč šele čez nekaj mesecev in končno ostane nerazrešenih še nekaj vzhodnih problemov.

Narodno predstavništvo.

Ljudskošolski zakon soglasno sprejet.

m Belgrad, 26. junija. (Izvirno.) Na večerajšnji seji narodnega predstavništva sta bili predloženi dve interpelaciji, in sicer interpelacija poslanca Mihajla Jovanoviča na ministra za notranje stvari Pribičevića o nepravil-

nem postopanju načelnika leskovaškega okraja ter interpelacija poslanca Franca Piška na istega ministra zaradi pomanjkanja in visokih cen usnja. Poslanec Krsto Gjorgjevič (radikalec) je stavil vprašanje na ministra notranje

stvari zaradi nepravilno izvršenih volitev v bitoljskem okraju. Minister Pribičević je odgovarjal, da ministarstvo ni bilo obveščeno, da so bile volitve razveljavljene, vsled česar tudi ni moglo razpisati novih volitev. — Poslanec Stojan Ribarac je stavil na ministra za notranje stvari vprašanje zaradi državne tiskarne, ki jo je avstro-ogrsko okupacijska oblast pred svojim odhodom prodala nekemu Belgrajčanu. — Poslanca Zlatič in Pejevič sta interpelirala vojnega ministra zaradi streljanja povodom dijaških demonstracij v Beogradu. Oba poslanca opisujeta dogodek. Poslanec Zlatič smatra vojnega ministra za glavnega krivca ter zahteva, da se ga pozove na odgovor. Vojni minister general Hadžić, protestira proti ostremu tonu poslanca Zlatiča ter poudarja, da ni mogel odrediti, da bi se izpustili aretirani dijak iz zapor. Minister Pribičević odgovarja, da to vprašanje ne spada na njegov naslov. Kar se tiče dijaka Čopiča, poudarja, da je bil že v Rusiji kot ujetnik zaprt zaradi defetistične propagande ter je došel v našo državo kot boljševiški agitator.

Nato se preide na dnevni red: Razprava o zakonskem načrtu glede narodnih ljudskih šol. Minister za prosveto prosi, naj se zakonski načrt sprejme. Izraža hvalo učiteljem, ki jim moramo izkazati vsako pomoč. (Burno odobravanje.) — Poslanec Pavičić govori o učiteljih v novih krajih, ki so istotako mnogo doprinesli za naše ujedinjenje. — Radikalec Dragović opisuje stanje učiteljev v Srbiji in se zavzema za to, da se tudi njim priskoči na pomoč. Izjavi, da bo glasoval za predlog. Poslanec Aleksič (nacionalce) želi, da se zakon razširi na celo kraljestvo. Hvali zakon, ki dviga učitelstvo na višino, ki jo zasluži. — Radikalec Petrovič je izjavil, da bo glasoval za predlog. — Poslanec Mita Kličin izjavlja v imenu radikalnega kluba, da bo glasoval za predlogo in da je za to, da se zakon raztegne tudi na ostale kraje. Poslanca Stanko Banič (Jugoslovanski klub) in Petejan (socialist) izjavita, da bosta glasovala za predlogo. — Poročevalec priporoča predlogo in pravi, da je redek slučaj, ko nima poročevalec k razpravi ničesar pripomniti. Nato se je prešlo h glasovanju in je vseh 158 prisotnih poslancev glasovalo za predlogo. — Nato je predsednik zaključil sejo in odredil prihodnjo za danes.

Čehi in Mažari.

LDU Praga, 25. junija. (ČTU) Preden prešli v današnjo sejo narodne skupščine na dnevni red, je minister Klofač povzel Lesedo in deklariral na podlagi not, izmenjanih med vrhovnim poveljnikom generalom Pellejem in Mažari, katere je skupščini prečital, da se Ma-

lari izogibajo in da obetanih pogojev ne izpolnjujejo. Komisija ententnih častnikov je dognala, da se Mažari brez zakonitih razlogov, potem ko so se končale sovražnosti; niso umaknili. Posebna komisija častnikov je odpotovala v Košice, da izve od poveljnika mažarske iztočne armade za vzroke tega oklevanja. Danes se ni močno povedati, kako se bodo Mažari odločili. Želimo, da Mažari dosedanje zadržane popravijo in slovaško ozemlje v določenem roku izpraznijo.

LDU Budimpešta, 25. junija. (ČTU) Ljudski komisar Böhm je generalu Pellu poslal nastopno brzojavko: Čast mi je javiti, da pride dne 25. t. m. ob enajstih ljudski komisar v spremstvu generalštabnega častnika preko Ligetfaluja, da se reši vprašanje nevtiralnega pasu, kakor je bilo izraženo v Vaši brzojavki. Prosim, da ukrenete vse potrebno, da morejo naši parlamentarji neovirano prekoračiti čehoslovaško črto pri Ligetfaluju.

LDU Praha, 25. junija. (ČTU) Izmena brzojavk med vrhovnim poveljnikom čehoslovaških čet generalom Pellom in vrhovnim poveljnikom mažarskih čet ljudskim poverjenikom Böhmom je imela za posledice, da so se sovražnosti na slovaški fronti dne 24. t. m. ob petih končale.

Podjarmljeni narodi pripomogli zaveznikom do zmage.

»Al Messagero« od 8. novembra 1918 je objavil govor senatorja Tomaža Titttonija na slavnostni seji, ki jo je imel Consiglio Provinciale v Rimu 7. septembra 1918. Navzočih je bilo okoli 50 svetnikov in mnogo občinstva. Med drugimi je rekel Titttoni:

»Pred 1 stoletjem so se zbrali na dunajskem kongresu evropski mogotci. Sklenili so zatreti povsod kali svobode. Narodi tega niso vedeli, ali pa so se delali, kakor da ne vedo. O usodi so odločali samovoljno in kupčevali z njimi, kakor z blagom.

Danes več nego po sto letih se zbirajo zastopniki največjih evropskih in ameriških držav v imenu načel prostosti in narodnosti. Ki so mislili tedaj, da jih izrujejo s svojim blazinim in praznim pokušom iz človeškega duha. A ta principa sta, kakor se je srečno izrazil Giuseppe Mazzini, nepremagljiva nalik vest, sta nerazrušna, ker sta bistvena činitelja človeškega napredka, ki ga ne more zaustaviti niti napuh gosposke, niti prekanjenost ali kovarstvo kratkovidnih državnikov. In ta principa nista samo nerazrušljiva, marveč in nerazdružljiva. In res, vojna je razdrola poslednje avtokratne vladavine v Evropi, zakaj neodoljivi udarec narodnosti, ki so se prebudile, je zagotovil končno zmago svobodomiselnim narodom.

Kakor je povedal general Diaz v svojem zadnjem poročilu, tako veličasten po svoji strogi preprostosti, da bi je rad videl uklesano v kapitolske letopise, je 51 italijanskih divizij in 6 zavezniških premagalo 72 avstrijskih divizij; toda prebujenje tlačenih narodov je bilo tisto, kar je spremenilo ta poraz v popoln razkroj. (P. P.)

Iz Nemške Avstrije.

LDU Dunaj, 25. junija. (ČTU) Dunajski politični krogi domnevali, da Nemška Avstrija podpiše mir do srede julija in da podpis odobri narodna skupščina.

LDU Dunaj, 25. junija. (ČTU) Nemški poslanik na Dunaju grof Wedel namerava odstopiti

Zastave za spomin.

LDU Split, 25. junija. (DDU) Tudi ameriška vojna ladja »Israel«, ki je prispela snoči v našo luko, je splitski občini podarila svojo zastavo v spomin na svoje bivanje v splitski luki. Francoska križarka »Foudre« je včeraj zapustila splitsko luko in odplula v Toulon.

Kršitev pisemske tajnosti.

LDU Split, 25. junija. (DDU) Današnji »Jadran« protestira proti kršitvi tajnosti pisma, ki ga je poslanec Banič poslal provincialu Cikojeviču in ki se je bilo poverilo kurirju. Članek opravičuje na koncu vsebino tega pisma.

Iz pokrajine.

k Bled vstajal Iz mrtvila, ki vlada povsod po vojni, izločuje se dvigajoč se z neodoljivo silo naš Bled. Kakor prodira teloh spomladi težko snežno plast, tako kljuje naš rajski cvet z nekako prirodno močjo iz peze mnogomilijonskih oškodb, zavestno sluteč, da mu prihaja nova, najlepša pomlad, kar jih je doživel. Ljubko hočejo dati duška proslavi prve slobodne sezone, naše dame s prireditvijo **cvetlične razstave**. Povod je dalo ugibanje, kako bi najveličastneje sprejele regenta. V veliko kopališče Rikljevcega zavoda, nasproti hotela Malnar, spravljajo marijive zbiralke dannadan najlepše rastline vse okolice, deloma podarjene, deloma izložene. Vsaka posoda nosi ime cvetlice in gojiteljice. Otvori se razstava dne 1. julija, potek ji je določen zaenkrat čez mesec dni. Čisti dobiček je namenjen šetališču, ki ga hočejo ustvariti prireditelje same, ter v to svrhu — če se obnese prva — razstavo obnoviti leto za letom. Razpisane so tudi nagrade za posebno lepe cvetice iz skupine. Ob prihodu regenta in pa ob zaključku namerjajo prireditelje malo jezersko slovesnost ter srečolov za podarjene cvetke. Sodelovanje, odnosno prispevke, so obljubile državno subvencionirana vrtnarska šola v Kranju ter mnoge dame in mestno vrtnarstvo v Ljubljani. Vse upanje obstoji, da dobimo letos tudi že godbo in sicer prvo vrstno, to pa le vsled dobrotljivosti Bledu naklonjenih faktorjev, ki razumejo situacijo in pomen Bleda za vso domovino. Ako pride godba, otvorjen bo tudi zdravniški dom in z njim serija koncertov domačih umetnic in umetnikov, ki se zglasajo letos v goste. Rojaki, dokažite svetu, da je naša domovina zdaj dovolj velika, da napolni našo svetovno letovišče tudi, ako ostanejo vse meje zaprte.

k Agrarna reforma. Podpisano predsedstvo deželne vlade za Slovenijo opozarja vse stranke, katere imajo ustmeno ali pismeno opraviti z deželno vlado v stvareh, ki se tičejo agrarne reforme, da je že pred enim mesecem ustanovljeno popolno samostalno poverjeništvu za agrarno reformo, katero deluje na Turjaškem trgu št. 3. II. nadstropje pod vodstvom poverjenika za agrarno reformo v Sloveniji, gospoda dr. Friderika Lukana. Do sedaj so prišle skoraj vse vloge na predsedstvo deželne vlade in to jih je moralo službenim potem odstopati kompetentnemu poverjeništvu, kar pomeni zamudo časa za deželno vlado, kakor tudi ovira hitro rešitev nujnih zadev. Enako velja za ustmene informacije pri deželni vladi. Stranke se vabijo, da se v vseh zadevah, ki se odnosijo na agrarno reformo in spadajo v nje delokrog, ustmeno in pismeno direktnim putem obračajo na omenjeno poverjeništvu. — Predsedstvo deželne vlade za Slovenijo. Podpredsednik dr. Žerjav.

k Izenačenje učiteljskih plač. Minister za prosveto Davidovič je predložil narod-

nemu predstavništvu načrt novele k zakonu o šolstvu v Srbiji. Ta novela urejuje v glavnem nedostatke in pomanjkljivosti v šolskih razmerah, ki so nastale vsled vojne v Srbiji. Med drugim se nahajajo tudi določila o povišanju učiteljskih plač. Naknadno je sedaj ministrski svet odobril, da se zakon izpolni z izenačenjem učiteljskih plač v celem kraljestvu. Ta določba naj bi stopila v veljavo obenem s splošno regulacijo in izenačenjem plač vseh uradnikov v naši državi. Na predlog ministra Davidoviča bodo znašale začetne plače za učitelje letno 1680 dinarjev. Po usposobljenostnem izpitu in dveletni začasni službi pride učitelj v X. činovni razred z letno plačo 2400 dinarjev ter more napredovati do VIII. činovnega razreda z letno plačo 5000 dinarjev.

k Združitev uradništva denarnih zavodov SHS. Dne 20. 21 in 22. t. m. vršilo se je v Zagrebu zborovanje organizacij uradništva denarnih zavodov kraljestva SHS. Zastopano je bilo uradništvo Srbije, Slovenije, Dalmacije, Bosne in Banata. Uradništvo Slovenije sta zastopala Iv. Hiter (Mestna hranilnica) in Al. Lenček (Jadranska banka) v Ljubljani. Sprejel se je načrt enotne službene pragmatike, ki se naj uveljavi pri vseh denarnih zavodih SHS brez razlike. Druga točka zborovanja se je tikala ustanovitve enotnega pokojninskega zavarovanja in sklada pod upravo zastopnikov uradništva in države. Končno se je osnula z izvolitvijo osrednjega odbora Zveza vseh organizacij uradništva denarnih zavodov v kraljestvu SHS z osrednjo pisarno v Zagrebu.

k Vinogradniki! Hud naliv dne 13. junija je imel za posledico, da se je po preteku inkubacijske dobe (9 do 11 dni) danes, dne 24. junija prikazala na triah (na Dolenjskem) prva letošnja peronospora. Iz tega sledi, da ob sedanjem mokrem vremenu, po preteku daljša inkubacijske dobe, ki znaša sedaj samo 6 do 7 dni, peronospora koncem tega meseca ali prve dni julija splošno nastopi. Vsak pameten vinogradnik mora tedaj gledati, da do tega časa, to je do konca junija, vse svoje trte vnovič, to je v drugič poskropi! Vinarski nadzornik B. Skalický.

k Aretiran urednik. Kakor poročajo, so 20. t. m. aretirali v Vukovaru urednika tamošnje »Nove Dobe« in ga odvedli v Rumo. Vzrok aretacije ni znan.

k Železniški promet v Srbiji se prične na vseh progah s 1. julijem.

kNa skupščini rezervnih častnikov v Beogradu, ki je bila preteklo nedeljo, se je sprejela resolucija, v kateri se izjavljajo rezervni častniki za ustanovitev skupne organizacije.

Iz Ljubljane.

1 Slov. ženska Zveza vabi vse svoje članice, društva in odseke, da se v obilnem številu udeležijo proslave Vidovega dne, v petek ob 19. uri zvečer pred Mestnim domom in v soboto zvečer v gledališču. Zbirališče v petek ob tri četrti na 19. uro pred Jugoslovansko tiskarno.

1 Začetek III. in IV. produkcije gojenec Glasbene Matice v četrtek in soboto, 26. in 28. junija se je nadaljeval na polosmo uro (19. in pol uro) zvečer, da ne bo treba mladini hoditi v temni noči domov.

1 Vaja orkestralnega društva »Glasbene Matice« se vrši v petek, 27. t. m. v dvorani Filh. društva. Odbor.

1 Zveza poštnih organizacij v Ljubljani vabi tem potom člane ožjega odbora h kratki

važni seji na petek, dne 27. t. m. ob 18. uri v glasmonoško dvorano. Polnoštevilo!

1 Podporučnik Janko Perhac in redov Leopold Samic se nujno pozivljata, da se čimprej zglasita pri komandi mesta Ljubljana.

1 Skupščina »Zveze poštne organizacij v Ljubljani«, katere bi se imela vršiti dne 29. t. m., je zaradi raznih ovir preložena na poznejši čas.

1 Begunec, odpuščen vojak želi vstopiti kot krojaški pomočnik v kako krojaško delavnico. Ponudbe naj se pošiljajo na posredovalni urad za begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

1 Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 15. do 21. junija 1919. Mrtvorojencev 5, umrlih 26. Od umrlih je domačinov 15, tujcev 11. Umrli so jetiko 10, vmes 5 tujcev, za nezgodo 3, za samomornom 1, za različnimi boleznimi 12, za skrlatico (tujec) 1.

Izpred ljubljanske porote.

General mengiških boljševikov.

Miha Zabret, rojen 1874 v Mengšu, dnar, je obdolžen hudodelstva ropa. Koncem meseca marca so izročili orožniki županu Ivanu Levcu v Mengšu štiri zaplenjene vole v varstvo. Vole je imel Levec v svojem hlevu, kjer jih je nadzoroval hlapec Koncilija. Zvečer 6. aprila ob 10. uri je prišel v hlev Miha Zabret ter zahteval od Koncilije, da mu izroči enega zaplenjenih volov. Ker se je Koncilija upiral njegovi zahtevi, mu je zapretel Zabret, držeč desno roko v žepu kot da bi imel samokres z besedami: »ali bi rad smrt storil, ne poznaš boljševikov?« Koncilija se je vsled tega Zabretovega nastopa tako prestrašil, da se ni več upiral, ko je ta vola odpel in odpeljal.

Obdolženec je silovit človek, ki je bil radi tepeža že enajstkrat predkaznovan.

Miha Zabret se zagovarja danes pred ljubljansko poroto. Nastopa korajžno, če tudi pravi, da je slabe glave. Stvari, ki mu niso všeč, se ne spominja. Ko so orožniki Zabreta aretirali, je kričal nad nje: »Vedar generala mengiških boljševikov ne boste aretirali!«. Ko so ga orožniki peljali v Kamnik, je kričal: »Auf boljševizem!« Senatu predseduje predsednik dež. sodišča dr. Pappež, obtožbo zastopa prvi državni pravdnik Bežek, obtoženca zagovarja dr. Valjavec, ki je stavil predlog, da naj se Zabretovo du-

Repertoar narodnega gledališča.

Drama.

26. junija, četrtek popoldne, dijaška predstava: Listnica. Neizprosní stražnik. Izven abonma.

27. junija, petek: Zaprtó.

28. junija, sobota: Na smrt obsojeni. Abonma C 68. Vidov dan.)

29. junija, nedelja: Na smrt obsojeni. Abonma B 68.

Opera.

26. junija, četrtek: Jevgenij Onegin. Izven abonma.

27. junija, petek: Zaprtó.

28. junija, sobota: Madame Butterfly. Abonma B 2/67.

29. junija, nedelja popoldne: Mamzell Nitouche (vojaška predstava za srbske posadke.)

29. junija, nedelja zvečer: Zongler. Abonma C 3/69.

ševno stanje preišče. Senat je stavljeni predlog odklonil.

General boljševikov Miha Zabret je bil obsojen radi tatvine na 2 leti težke ječe. Od obtožbe ropa so ga porotniki oprostili.

Roparski napad.

Danes ob pol 4. uri pride na vrsto Janez Ogrizek, rojen 1893 v Sv. Janžu na dravskem polju, zaradi hudodelstva ropa in soudeležbe pri tatvini. Dne 15. marca je bil obdolženec v družbi Alojzija Drobniča v Tišlerjevi gostilni v Ljubljani. Ker jima je primanjkovalo denarja, sta sklenila, da koga napadeta in oropata. Odsšla sta na kolodvor, kjer sta našla Janeza Lukšeta, katerega sta poznala in ga takoj izbrala za svojo žrtev. S pretvezo, da imata blago, katero mu lahko prodasta po 12 kron, sta pripravila Lukšeta do tega, da je šel z njima. Peljala sta ga na pot ob železnici proti Ranzingerjevemu skladišču. Tu sta ga naenkrat od zadaj napadla, ga vrgla na tla ter mu tiščala usta. Drobnič je vzel Lukšetu iz žepa listnico z vsebino 295 K in nahrbtnik z blagom, katerega je bil že preje nakupil. Nato sta oba hitro zbežala, vsak na drugo stran ter pustila Lukšeta na licu mesta.

Nadalje je Ogrizek kupil 1. marca od nekega neznanca ukradenega vola za 600 K ter ga prodal za 2000 K. Vsled tega je obdolžen tudi soudeležbe pri tatvini.

Žena.

Ž ženske razvade. Nek danski časopis prinaša svojim čitateljem par navodil glede ženskih razvad, ki niso lepe za nežni spol, kot n. pr. hoja, sedenje na stolu itd. Kako bi bilo, če bi se videla v kinematografu katera mala, okrogla, debelušasta gospodična osemnajstih let, kako se ziblje po ulici v kratki obleki, da se vidijo mesnate noge, ki so stisnjene v moderne čevlje. Gotovo bi bežala takoj domov, kupila si daljšo obleko, morda tudi blago druge barve itd. Če bi se potem zopet videla na filmu, bi se čudila, kako zelo je izpremenjena. Na ta način bi s pomočjo kinematografu odpravili vse suhe, debele, krive X in O ženske noge s sveta. In ali vedo ženske, kako je treba sedeti na stoličih? Mnoge dame sedé na ta način, da vržejo nogo kot možiki. Debele ženske sedijo pogosto na ta način, da držijo kolena navzdol in je med stopali obeh nog po pol metra prostora. Makodaj drže dame noge skupaj in spodobno na zemlji. To sedenje je mogoče opazovati v restavracijah. Tu je videti pod mizo kake lepoticke na znotraj zasuknjene noge, na drugi strani objemajo noge nogo stolice. Rekord

pa doseže ona dama, ki se vsede na ta način, da se nasloni s komolci na mizo, obe nogi pa zaključka za dve nogi stolic na vsaki strani tako, da gledajo konci čevljev po sobi na obe strani. Če bi se tako videla v kinematografu, bi jo bilo do smrti sram.

Ž Krasne ročice. Neki angleški profesor je silno vznemiril angleške gospe in gospodične s svojo trditvijo, da postajajo nežne roke gospej in gospodičen vedno manjše iz vzroka, ker nič ne delajo. Učeni profesor trdi, da bo tekom toliko in toliko stoletij gospodičnam in gospej rok popolnoma — zmanjkalo. Zato pa gospoda tako težko stisne desnico prijatelju, ker se boji, da se opazi majhna roka. Zaradi tega priporoča profesor gospej in gospodičnam, da same hodijo v trgovino in nosijo pakete domov, da primejo tu pa tam za lopato na vrtu in delajo, da pletejo nogavice ali čipke itd. Najboljša garancija pa, pravi profesor, da postanejo roke gospej in gospodičen daljše, obstoji v tem, da gredo gospoda v nabasan voz ulične železnice in se tam primejo jermenov, ki višijo od stropa.

Vsak dan naj se vozijo po dve uri v tako nabasanih vozovih in profesor jim garantira, da se bodo njih roke kmalu stegnile.

Po svetu.

s Wilson v Belgiji. V Adinkerqueu so sprejeli Wilsona na najsvetečnejši način. Belgijski kralj in kraljica sta pričakovala visokega gosta. Godba je igrala belgijsko in amerikansko himno, čete so mu izkazale visoko čast. Kralj in Wilson sta sedla na avtomobil, in obiskala 163 km francoske fronte. Zvečer je bila svečana večerja v Bruxellesu, a drugi dan je predsednik obiskal še ostale, od Nemcev opustošene belgijske kraje.

s Poroka v zračnih višavah. Kar se je v Ameriki, v deželi vseh mogočih novosti, zadnji čas zgodilo, ne moremo nazivati drugače, nego golo željo po senzaciji. Kakor poroča »Daily Express« iz Njujorka je slavil poročnik Meade z gospodično Marjorijo poroko med nebom in zemljo. Rečena svatba se je vršila 31. dne meseca maja v Houstonu (Texas). Ženin in nevesta, duhovnik in gostje so stopili v letala, ter se dvignili v nedozirne zračne višave, kjer se je izvršila poroka. Da je bilo na prostoru, od koder so se svatje dvignili v zrak, na tisoče radovednih gledalcev, je jasno ko beli dan. Posebno ženskega sveta se je kar tilo.

s Krvave demonstracije. V Curihu je bilo prišlo do zelo krvavih demonstracij ob priliki počaščenja spomina pokojne Roze Luksenburg. Nemiri so se bili začeli s tem, da je eden izmed govornikov javil, da so oblasti prijele na meji Konrada Wyssa, ki je nosil s sabo boljševistične brošure in knjige in ga zaprle. Mnogiža je drla pred zapore in zahtevala, da izpustijo Wyssa na svobodo. Policija je streljala v zrak, a to ni pomagalo. Izpustiti so morali Wyssa. A množica je hotela udreti v ječe, pri tem pa je bilo 8 ranjenih in 1 mrtel. Manifestacije so se končale komaj ob 2. uri po noči.

s Če pade muha v kozarec. Kaj napravi mož, če mu pade muha v kozarec? Če je to španec, se dvigne ogorčen in odide, ne da bi pil. Francoz vzame z dvema pristoma muho iz kozarca, jo ubije in obsuje natakarija z očitki. Anglež izlije vino na tla in zahteva nov kozarec. Nemec vrže muho iz kozarca in izpije pijačo. Ruš popije pijačo z muho vred. Kitajec pojé prvo muho, nato popije ostalo.

s Zahteve ameriških zamorcev. Amerikanski zamorci so poslali v Pariz svojega odposlanca M. Trottera, ki ima nalog, da zahteva, da dajo zamorcem iste pravice kot belim. Poleg tega zahtevajo, da se v zakonik Združenih držav uvede točka, ki daje vsem državljanom enake pravice brez ozira na plemo in barvo kože. V zahtevi je tudi omenjeno, da so dali ameriški zamorci nad pol milijona vojakov.

s Naša okna. Kar je pozimi topel zapeček, to ima biti poleti prostor pri oknu, skoz katerega prodira v sobe solnce in svetloba in od koder se širi po vsem prostoru mila prijaznost. Sicer so stanovanja večkrat krasno opremljena, ali oknom vse premalo pozornosti posvečujemo. Obdana so z dragocenimi preprogami, okrašena s krasnimi zavesami »bonnes femmes« ali prostor pred njim ni izkoriščen. Res mesto pri oknu ni več to, kar je bilo. Pri današnjih stavbah se več ne delajo tako globoke dolbine. In vendar kako prijetno so bile. Podobne so bile gnezdecem, kjer so se stiskali sosedni otroci in ženske. Tu je stal babičin šivalni stroj s pripravnimi

starim stolom in na zidu so visele stare družinske podobe v okroglih okvirjih. Tudi so bile tamkaj tetine cvetlice, nje akvarij, in dek je tam prebiral svoje novce, ko je stopil v pokoj. V dolbini pri oknu so ženske plele nogavice, šivale perilo, pisale kuharske recepte, pisma in slastno brale lepe povesti. Z eno besedo: Zvečer je središče cele družine pri peči, podnevi pa dolbini pri oknu. Odkar pa ginejo dolbine, so tudi okna bolj in bolj zanemarjena. Le balkoni, ki jih vidimo danes večkrat pri novih poslopih, tvorijo nekako gnezdece v stanovanju, kamor postavimo običajno majhno mizico za čaj ter nekoliko majhnih stolov. Ali napaka balkonov tiči v tem, da so jako hladni, tako da ni bivanje na balkonu nikaka prijetnost. Okna morajo biti dobro zaprta, da ne vleče skozi. Moderna umetnost se spet vrača k oknom in tam, kjer ni dolbin, si pomaga z raznimi nadomestili v izbi. To napravimo navadno tako, da se k oknu pristavi nekak vzvišen prostor, ki je prepleten s sivim ali rujavim suknom ter se opremlja z lesenim okusnim držajem, nekaki galeriji, s katere se usipljejo lahko viseče cvetlice. Na tako napravljeno estrado se postavi delavna mizica za gospodinjino in tej primeren stol. Zunaj pred oknom je pritrjena tržica za cvetlice. Ko začnejo v mali gredici cveteti: fuksije, pelargonije ali modre hortenzije, nas pozdravljajo skozi šipe pestri cvetovi. In to daje stanovanju ljubkost in prijaznost. Posebne zavese tu ni. Zgoraj je pritrjen drog z volanom od listra kremove barve. Na spodnjih deščicah je videti majhne palice od medij, noseče okusne zastore iz rečenega listra. Kadar je doba cvetlic, tedaj se ti zastori odstranijo. Nič ni v sobi tako prijetno, kakor takšen prijazen kotiček ne glede na to, da smo prisiljeni prebiti večino dneva na najsvetlejšem prostoru v sobi. A da ima življenje v svetlobi vpliv na zdravje, na misli in na živčevje, se ne da tajiti.

Aprovizacija.

a Nakazila za moko naj si preskrbe peki in trgovci v petek, ker se v soboto, 28. t. m. ne bodo dobivala.

a Vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani bo prodajala od vštete soboto dne 28. junija 1919 naprej v Ljudski mesnici na Sv. Jakoba trgu vsem javnim uradnikom in uslužbencem, vsem javnim in ubožnim zavodom, goveje zadnje meso s priklado po 12 kron za kilogram ter goveje sprednje meso s priklado po 10 kron kilogram. Vsak upravičenec se mora izkazati v mesnici z legitimacijo, t. j. s potrdilom svojega urada, da tam službuje. Meso se bo sekalo, kakor do sedaj v ponedeljkih, sredah in sobotah od 6. do 10. ure.

VII

NERVOZNE

boli, pritisk krvi, pomanjkanje spanja, migreno, prenapetost, migljanje pred očmi, slabe oči, šumenje v ušesih odpravlja Fellerjev

Elsa-fluid

6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici 24 kron. — Staro preiskušeno odvajalno, tek vzbujajoče in zaprtje odstranjujoče sredstvo so Fellerjeve rabarbarske

Elsa-kroglice

6 skatlic 12 K — v. Edino prave pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 245 (Hrv. Zag.). Omot in poštnina se računa posebej najceneje. Kdor naroči več ob enem, mnogo prihrani.

Jaroslav.

Zgodovinski roman.

Ruski spisal J. Šmidt-Melin; preložil Al. Benkovič.

(Konec.)

»Da, Natalija!« je rekel po dolgem času, »morava se ločiti. Mene kliče dolžnost v bitko, vas — da greste za možem in ga osrečite. Sam Bog vas je zedinil s tem možem, da ga naučite spoštovati dobroto in ljubeznivost — morda tudi ljubezen. Bog vas blagoslovi! Ne pozabite nikdar, da je dolžnost čez vse drugo. Se kratak čas, in premagana bo najhujša boleost. Obrniva svoje poglede v lepšo domovino, kjer ne morejo biti ločena srca, ki spadajo skupaj, in trudiva se, da bosta najini srca čisti in vredni uživati to srečo v bodočnosti.«

»Prosila bom Boga,« je rekla Natalija s pridruženim glasom, »naj vam odvzame na svetu vse skrbi in vas napravi srečnega. Kar se mene tiče, bom z vsemi močmi skrbela za to, da bom zvesta in vdana možu ter mu delala življenje prijetno, moj izvoljenec pa naj nikdar ne zve, kako mi krvavi srce.«

Med tem je stopila Natalijina babica. Z enim samim pogledom je stara gospa vse razumela. Bolestno prevzeta je stopila k njima.

»Od vašega sluga,« je rekla, »sem zvedela, da odhajate. Bog naj pomaga nam vsem! Saj smo potrebni pomoči!« je pritisnila, si pritisnila devotno glavo na srce ter jo poljubovala.

»On nam je blizu in nikdar ne zapusti tistih, ki mu zaupajo!« je odvrnil Jaroslav. Spoštljivo je gospe poljubil roko in poklonivši se Nataliji odšel.

Nihče ni zapazil, da je med slovesom grof Lubanov poslušal pri napol odprtih vratih.

Kake pol ure pred Jaroslavovim prihodom je po kratkem obisku Natalijin zaročenec zapustil dami. Vendar ni stopil v svoj voz, ampak sklenil iti peš domov, ko je naenkrat Jaroslav v plašč zavil šel mimo njega.

Nevede zakaj in kako se je Lubanov obrnil in od daleč počasi šel za Jaroslavom. Ko je ta stopil v hišo gospe Gribojedove, je tudi on čez nekaj minut šel noter in slugi niti ni dal časa, da bi ga bil oznanil.

Kakor na mesto prikovan je obstal, ko je iz stranske sobe slišal glas Natalije in Jaroslava. Vse življenje je izginilo iz njega, ko je tu stal s prekrizanimi rokami, nagubanim čelom in mračno žarečimi očmi.

Od resnice tega, kar je slutil, zadet kakor od strupene pušice se je opotekel par korakov. Takoj nato pa se je vzdramil, odhitel ven ter skočil v prvo drožko, ki jo je našel.

Sele ko je Lubanov prišel v svoje stanovanje in so bili odšli sluga, čudeči se njegovi razburjenosti, je zbral misli in čute, ki so divjali v njem.

»Ne prepustim je!« je govoril sam pri sebi, naglo korakajoč po sobi. »Ne prepustim je! Moja je! Naj rajši umrje ob moji strani, nego da bi živela z njim!«

Nikdar Lubanov ni tako silno čutil ljubezni do Natalije. Združiti se z njo, to je bila edina stvar, ki mu je življenje mogla napraviti prijetno.

Čedalje bolj mu je kri kipela po žilah; čedalje hujša je bila želja, da bi svojo izvoljenko imenoval svojo ženo in se mogel maščevati nad njim, ki si je osvojil njeno srce. Njegovi čuti so se naslanjali v obup-

nih, razbesnelih, zločinskih mislih in željah. Toda med tem, ko je njegovo srce goreče klicalo Natalijino ime in prikipovalo v sovraštvu do Jaroslava, ni mogel Lubanov pomiriti drugega glasu, ki mu je šepetal brez prestanka: »Deklice nisi vreden, nikdar njeno srce ne bo tvoje! Osvoji si vsaj njeno spoštovanje in hvaležnost, za svojo krivdo poplačaj njega, ki je v polni meri vreden sreče.«

Cele ure je sedel tako ter bojeval boj med dobrimi in zlimi.

Nazadnje je bila strast premagana: vest in tista plemenita čustva, katera večkrat vzbujajo globoka bol, so premagala; odločil se je!

Naglo je vstal z ležišča, šel k pisalni mizi ter spisal dva lista, Jaroslavu in Nataliji. V kratkih besedah jima je naznanil, da je bil priča njih razgovora; da se uklanja usodi in odhaja. Sele takrat, ko zve, da se veselita zakonske sreče, se vrne iz svojega skrivališča.

Ko je bil grof pismi zapečatil, je pozvonil ter vstopivšemu slugi naročil, naj lista drugi dan odda na naslova ter vse pripravi za hitro potovanje.

Jasno jutro je sledilo temu večeru. Brzo je Jaroslav vstal s postelje, na kateri je počival le malo ur, in ravno mislil stopiti v trojko, ko je prejel pismo od Lubanova. Brez odlašanja je list razpečatil in prečital vrstice, ki so bile pisane v mučni duševni razburjenosti, a vendar izražale trdno voljo. Jaroslav je bil kakor omamljen od strmenja, veselja in sočutja. Takoj pa se mu je porodila druga misel, Morda Lubanov še ni odpoval! Moral je z njim govoriti! Te žrtve ni mogel sprejeti!

Brez zamude je polkovnik hitel v njegovo stanovanje. Od ostalega služabništva pa je zvedel, da je grof resnično odpoval prejšnji večer. A nikdo ni mogel povedati, kam se je obrnil. Iz vsega, kar je bil grof ukrenil in naročil, pa se je dalo sklepati, da bo dalje časa bival v tujini. Zaman je bilo vse prizadevanje, s katerim je Jaroslav skušal zvedeti vsaj smer njegova potovanja.

Vsa prejeta poročila je sprejel radež mirno, v njem pa je vrelo in vihralo. Sama sreča, ki ga je čakala, ni mogla odstraniti plemenitih predstav, ki so se mu usiljevale z vso silo.

V takem razpoloženju ni mogel iti k Nataliji. Sele ko se je popolnoma spametoval, ko je bil trdno prepričan, da je ustregel vsem zahtevam, ki sta jih od nje ga zahtevala čast in vest, se je podal k ljubljenci.

Z očitnim izrazom strmenja, ker so vsi mislili, da je bil že odšel v Tiflis, je bil polkovnik vpeljan pri gospe Gribojedovi.

Čez malo minut so se odprla vrata sosednje sobe in Natalija se je prikazala na pragu. Premagana od svojih čustev mu je hitela nasproti ter obe roki podala dragemu prijatelju.

»Iz trpljenja in žalosti se nama je porodila največja sreča!« je rekel Jaroslav ter stisnil k sebi zardevšo deklico. »Uresničilo se je, kar sem bil rekel: Bog ne zapusti njih, ki vanj zaupajo!«

izdajatelj konsorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Viktor Cenčič.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.